

Tjäderobservatörernas höstexkursion 2011

Den 23 september 2011 förlades årets höstexkursion till Tyresta nationalpark och dess unika urskogsområde på närmare 1000 hektar. Guide för dagen var Svante Joelsson som redan år 1964 följt tjäderpopulationens utveckling i området. Dagen bjöd på strålande höstsol från en klarblå himmel, och en unik urskog med 350-400-åriga gammelfuror vars kronor på många håll var hårt betade av tjädrar, som har en stark stam i den optimala tjäderhabitatet.

*Några av deltagarna fick närkontakt med en entusiastisk tjädertupp
Foto: Svante Joelsson*

Naturligtvis kunde också denna optimala tjäderbiotop denna dag även bjuda på tjäderspel från en tjädertupp till deltagarnas gillande.

Urskogen är magnifik och unik i sitt slag, inte bara därför att den ligger bara två mil från Stockholms centrum, utan också för att den utgör en viktig optimal miljö för en allt minskande stam av tjäder i Sverige. 1989 fanns här lekplatser för 25 revirhävdande tjädertuppar, en i särklass raritet i tjädersammanhang. Här har tjädern spelat i 1000-tals år.

En speciell händelse som jag verkligen hajade till inför, var när vi beskådade den unika runristningen som finns i området. På toppen av runristningen tronar en – ja vad tror ni – just det, en spelande tjädertupp. Runristningen i Haninge tillkom någon gång på 1000-talet.

Namnet Hanveden och Haninge anses komma från ordet "hane" (för orr- eller tjädertupp) Hanveden, som är namnet på ett stort skogsområde på Södertörn, skulle alltså betyda tjäderskogen. (Svante Joelsson) Jakten på skogshöns var av stor betydelse för skogsborna för att få tillgång till extra kött.

1999 brann det i Tyresta Nationalpark. För den som tror att ett kalhygge är detsamma som ett skogsbandfält - det finns fortfarande personer som hävdar detta - vet inte vad han talar om. Trots att branden i Tyresta var genomgripande hård, finns fortfarande mängder av stående tallar kvar på brandfältet.

En del av dessa tallar lever också, eftersom tallen är anpassad till skogsbränder genom sin kraftiga bark.

Hur skogsbranden har och hur den kommer att påverka den lokala tjäderpopulationens framtid kommer långsiktigt att studeras av Tjäderobservatörernas Svante Joelsson.

Vi blev så imponerade av denna fantastiska urskog som är den största och finaste urskogen söder om Dalälven, att vi på stående fot bestämde oss för ett nytt besök längre fram, då gärna under några dagars vistelse.

Ciceronen för dagen var Svante, en får tacke
Göran Rönning